

רע"פ 4670/16 - יהושע בן מנחם נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 4670/16

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש: יהושע בן מנחם

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי נצרת מיום 6.06.2016 בע"פ 34508-01-16 שניתן על ידי כבוד השופטים א' הלמן, ש' אטרש, י' בן חמו

בשם המבקש: עו"ד טארק ז' אלכסנדר

בשם המשיבה: עו"ד אופיר טישלר

החלטה

בקשה זו הועברה לטיפול בעת האחרונה.

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי נצרת (כב' השופטים א' הלמן, ש' אטרש, ו-י' בן חמו), בע"פ 34508-01-16, מיום 17.5.2016 בגדרו התקבל באופן חלקי ערעורו של המבקש על פסק דינו של בית משפט השלום נצרת (כב' השופט נ' אדרס) בת"פ 26720-07-11.

בהחלטת בית משפט זה מיום 16.6.2016 עוכב ביצוע עונש המאסר עד החלטה אחרת.

רקע והליכים קודמים

1. ביום 17.7.2011 הוגש נגד המבקש כתב אישום לבית משפט השלום ובו שני אישומים של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק).

(א) במסגרת האישום הראשון נטען כי במהלך שנת 2009, המבקש רכש מחברה המתמחה בייצור ואספקת מוצרי פלסטיק, כיסאות במחיר כולל של 51,655.53 ש"ח, ומסר תמורתם לחברה ארבעה צ'קים דחויים, בידעו כי במועד פירעון הצ'קים, לא יהיו בחשבונו סכומי כסף שיספיקו כדי לכבדם. בהמשך מכר המבקש את הכיסאות בסכומים נמוכים מהסכומים שבהם רכש אותם מהחברה.

(ב) במסגרת האישום השני נטען כי במהלך חודש דצמבר 2010, כרת המבקש חוזה עם תחנת דלק בטבריה, לפיו יקבל כרטיס תדלוק בתחנה, וישלם סך של 7.30 ש"ח לכל ליטר דלק שימשוך, בתשלום מרוכז שיועבר לתחנה ב-10 לכל חודש. להבטחת קיום החוזה, נדרש המבקש למסור לתחנת הדלק את כרטיס האשראי שלו. המבקש מסר לתחנת הדלק כרטיס נטען, שניתן לשלם באמצעותו רק את הסכומים שנטענו בו מראש, והטעה את תחנת הדלק לחשוב כי מדובר בכרטיס אשראי. במועד חתימת החוזה, ולאורך כל התקופה הרלבנטית לכתב האישום, הכרטיס היה ביתרת זכות של עשרות שקלים בודדים בלבד. לפי הנטען, בחודש מאי 2010 ובתחילת חודש יוני 2010, המבקש משך, בעצמו ובאמצעות אחרים, סך של כ-8,630 ליטרים של דלק, בסך כולל של 62,490.59 ש"ח, ולא שילם עבורם. בהמשך מכר המבקש את הדלק לאנשים שונים, בסכום הנמוך מזה שהיה עליו לשלם בעצמו.

2. ביום 27.9.2012 הרשיע בית משפט השלום את המבקש, לאחר שמיעת ראיות, במיוחס לו בכתב האישום. בית משפט השלום ביסס את הכרעתו על עדויותיהם של עדים שונים ובלתי קשורים ולא נתן אמון בגרסתו של המבקש. בית המשפט קבע כי גרסת המבקש לקתה באי בהירויות ובסתירות פנימיות ולא התיישבה עם הראיות הנסיבתיות השונות שהובאו נגדו.

3. ביום 26.5.2013, גזר בית משפט השלום את דינו של המבקש והשית עליו את העונשים הבאים: 12 חודשי מאסר לריצוי בפועל, הפעלת עונש מאסר מותנה בן שלוש שנים שהושת על המבקש בת"פ 1756/07 (להלן: המאסר המותנה) במצטבר, כך שעל המבקש לרצות בסך הכל 48 חודשי מאסר, 12 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור עבירה מן העבירות מושא הרשעתו, וקנס בסך 10,000 ש"ח או חודשיים מאסר תמורתו.

4. המבקש הגיש ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום. ביום 3.9.2013 קבע בית המשפט המחוזי, נוכח הסכמתם של הצדדים, כי התיק יוחזר לבית משפט השלום לצורך הבאת ראיות נוספות.

5. ביום 29.03.2015 קבע בית משפט השלום כי אין בראיות החדשות שהובאו לפניו כדי לשנות מהמסקנות ומהקביעות שפורטו בהכרעת הדין המרשיעה (להלן: הכרעת הדין המשלימה).

6. המבקש הגיש ערעור על הכרעת הדין המשלימה. לטענתו, הכרעת דינו של בית משפט השלום, בוססה, על-פי נטל הראיה הנהוג בהליך אזרחי, ולא על-פי נטל הראיה הנדרש בהליך פלילי. עוד טען המבקש כי הכרעת דינו של בית משפט השלום לא כללה ניתוח מלא של יסודות העבירות שבהן הואשם, ולא בוססה בראיות ישירות אלא על סמך הסקת מסקנות מראיות נסיבתיות בלבד.

ביחס לגזר הדין – טען המבקש כי בית משפט השלום שגה משהורה על הפעלת המאסר המותנה במצטבר לעונש שהושת עליו במסגרת ההליך דנן, משהתקיימו כל התנאים המצדיקים את הפעלת המאסר המותנה הנ"ל בחופף.

7. ביום 17.5.2016, קיבל בית המשפט המחוזי באופן חלקי את ערעורו של המבקש. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור ככל שזה נגע לממצאים העובדתיים שנקבעו על ידי בית משפט השלום וקבע כי ממצאיו של בית משפט השלום נסמכו במידה רבה על התרשמותו מן העדים שהופיעו לפניו ועל המסקנות שהסיק מעדויותיהם וכי מטעם זה, אין עילה להתערב בהם. עוד נקבע, כי מסכת העובדות שפורטו על ידי בית משפט השלום מספיקה לשם הוכחת יסודות העבירות שבהן הורשע המבקש, וכי אין בכך שהוטל על שכמו של המבקש להוכיח את סבירות גרסתו, לנוכח הראיות שהצטברו כנגדו, כדי לשנות את נטלי ההוכחה העיקריים המקובלים בהליך הפלילי.

לצד זאת, קיבל בית המשפט המחוזי את ערעורו של המבקש ככל שזה נגע להרשעתו בביצוען של העבירות בנסיבות מחמירות.

לעניין גזר הדין, קבע בית המשפט המחוזי כי העונש שהושת על המבקש משקף נאמנה את חומרת המעשים ואת נסיבות ביצועם, וכי לא נפלה כל טעות בהפעלת עונש המאסר המותנה במצטבר לעונש שהוטל על המבקש בהליך דנן. על אף האמור, נוכח זיכויו של המבקש מעבירה לפי סעיף 415 סיפא לחוק והרשעתו חלף זאת בעבירה לפי סעיף 415 רישא לחוק, הפחית בית המשפט המחוזי את עונשו של המבקש מ-12 חודשי מאסר לריצוי בפועל ל-8 חודשים ולא התערב ביתר חלקי גזר הדין, כך שיחד עם הפעלת עונש המאסר המותנה על המבקש לרצות בסך הכל 44 חודשים תחת 48 חודשי מאסר.

מכאן הבקשה למתן רשות ערעור שלפניי.

נימוקי הצדדים

8. במסגרת בקשתו, טוען המבקש כי הרשעתו בטעות יסודה, משהתביעה לא הוכיחה כי התקיימו בעניינו היסודות של "מצג שווא" ושל קשר סיבתי בין מצג השווא לבין קבלת הדבר. עוד נטען כי בית המשפט המחוזי לא קבע אף קביעה שמלמדת כי יסודות אלו התקיימו בעניינו. לשיטת המבקש, הערכאות הקודמות הטילו עליו להוכיח את

חפותו, מבלי שהיו להן די ראיות לכך, ועל סמך סטנדרט הוכחה השאוב מן המשפט האזרחי.

9. בתגובתה, טוענת המשיבה כי הבקשה איננה עומדת באמות המידה אשר הותוו בפסיקת בית משפט זה לצורך מתן רשות ערעור, בשים לב לכך שטענותיו של המבקש נוגעות לממצאי עובדה, שנקבעו על ידי הערכאה המבררת ואושרו על ידי ערכאת הערעור. המשיבה מוסיפה וטוענת כי מפסקי הדין של שתי הערכאות הקודמות עולה כי כל יסודות העבירות שבהן הורשע המבקש, נותחו והוכחו כדבעי, ומכאן שענייננו של המבקש איננו נופל בגדר המקרים החריגים שבהם בית משפט זה נוהג לתת רשות ערעור מטעמים של עיוות דין או אי צדק חמור.

10. בתשובתו לתגובת המשיבה, שהוגשה לאחר קבלת רשות, חזר המבקש והדגיש את טענותיו בבקשה בדבר אי התייחסותן של הערכאות הקודמות ליסודות העבירות בהן הורשע המבקש.

דיון והכרעה

11. לאחר עיון בבקשה, בתגובת המשיבה, ובתשובת המבקש לתגובה, הנני סבור כי דין הבקשה להידחות.

הלכה היא כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן רק במקרים מיוחדים, שבהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית, רחבת היקף וכבדת משקל, בעלת השלכות ציבוריות החורגות מעניינם של הצדדים הישירים להליך, או בנסיבות המעוררות חשש מפני עיוות דין, או אי-צדק חמור (ראו: ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982); רע"פ 5066/09 אוהיון נ' מדינת ישראל (22.4.2010); רע"פ 8215/16 יצחק נ' מדינת ישראל (29.3.2017)). לאחר שבחנתי את הבקשה, מצאתי כי היא איננה עומדת באמות מידה אלו, משכילה מתמקדת בענייני הפרטני של המבקש וכל הטענות ערעוריות גרידא.

די בטעמים אלו, כשלעצמם, כדי לדחות את הבקשה.

14. למעלה מן הצורך, אציין כי גם לגופם של דברים דין הבקשה להידחות. טענת המבקש כי בית משפט השלום כלל לא דן ביסודות העבירה שבה הוא הורשע, נטענה בפני בית המשפט המחוזי, ונדחתה. בית המשפט המחוזי סקר את הראיות בתיק וקבע כדלקמן:

"מסכת העובדות שפורטו על ידי בית המשפט קמא ביחס לכל אחד מן האישומים, מספקת לשם הוכחת יסודות העבירה. יש ממש גם בטענת המשיבה, כי הנטל הטקטי, להוכיח כי לא מדובר במצגי שווא, שבהסתמך עליהם נקשרו העסקאות, עבר אל כתפי המערער, לרבות מצבו הכלכלי הקשה של המערער..." (פסקה 48 לפסק הדין).

משאלו הם פני הדברים, טענת המבקש כי בית המשפט המחוזי התעלם, לכאורה, מעקרונות הדין הפלילי המחייבים את הוכחת יסודות העבירה כתנאי להרשעה בה, דינה להידחות, וממילא לא מצאתי כל פגם בפסק דינו של

בית המשפט המחוזי (לעניין העברת "הנטל הטקטי" ראו ע"פ 3914/05 אחרר נ' מדינת ישראל, בפסקה 16 (10.11.2008)).

15. נוכח כל האמור לעיל, הבקשה נדחית.

16. המבקש יתייצב לריצוי עונש המאסר שנגזר עליו ביום 1.7.2018 עד לשעה 10:00, בבית הסוהר קישון, או במקום אחר על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות, או דרכון. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, טלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, י"ז באייר התשע"ח (2.5.2018).

ש ו פ ט
